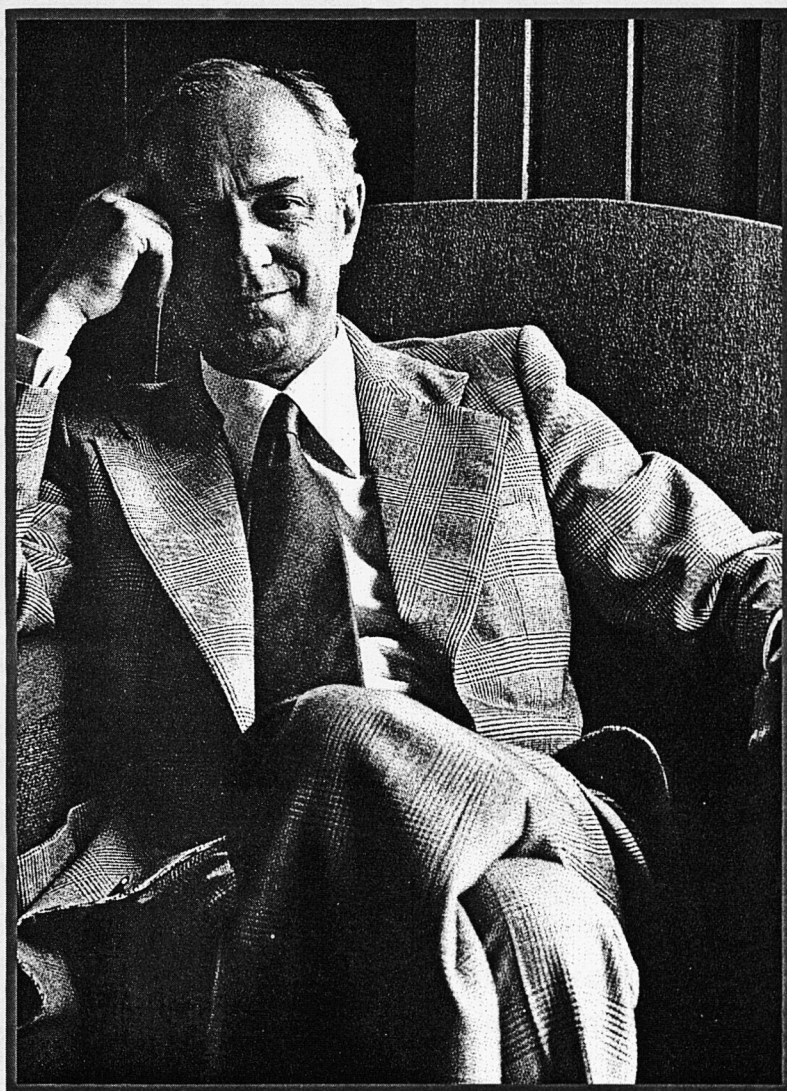

JAUME VIDAL ALCOVER

Antologia poètica

*Foto de Pilar Aymerich, cedida pel Llegat Vidal-Capmany
(Biblioteca de la Facultat de Lletres de la URV)*

l'hora verda

ALEGRIA

¶He inventat un horitzó?

Pilota de goma, damunt la mar plana
bota, bota, bota!

Bota, cor, i puja, brollador d'escuma,
entre cel i cel,
entre somni i somni,
entre vida i vida...

Damunt la mar plana, damunt el temps pla,
bota cor,
bota, vida, vida meua, bota!

L'argna no compta.

No.

¶He inventat un horitzó!

ALEGRIA

Mar. ¶He dit mar. ¿No heu sentit
volar els aucells a migdia?

Cel, ¶He dit cel. ¿No heu tastat
les fulles dels pins a l'alba?

Mar. No he dit mar, perquè ho die
encara. I cel.

L'horitzó
ple d'estimats i estimades.

¿No veis els estels ballant
al retorn de les escumes?

LES CANÇONS DEL VI

Dè la lluna lluna,
com cau el xampany!
Dè la lluna bruna
a l'estany d'estany.

Prix color de rosa,
pren-me l'as de cor,
per la rosa closa
que es mor si no es mor.

Dè la lluna bruna
crits i desgavells.
Mèl raja la pruna
entre set crepells.

Pren-me l'as d'espasa,
prix color d'argent,
per la verda casa
on es tanca el vent.

On el vent es tanca...
Cèl znerzpellat,
endoleix la branca
de l'enamorat.

Vi negre, barranc.
Vi blanc, colomí.
¿Qui t'haurà de dir,
vi, la meva sang?

Traguem flors del fang
i avui serà ahir,
la glosa del vi,
vi negre, vi blanc.

I allà, ran del cel,
un broll d'al·lèluies.
I allà, ran del cel
un test per florir.

Quatre-centes pluges
i només un vi.

Que et diré que sí.
I jo et die que no.
Una cosa així.
Però molt millor.

No val afegir
un plat a un tassó.
No val beure vi
sense afegitó.

Falcó. Colomí.
Colomí. Falcó.
Ja t'he dit que sí.
I jo et die que no.

Hi!
Sí!
No!

Prenja encara.

Cau.
Que no.

Cau la clau.
L'aigua l'empara.
L'aigua inventa un nou racó.

L'aigua... L'ai...
No!
Sí!
Hi!

PETIT, MENUT

Petit, menut, el vers com escaiola,
si baixa, puja al bec: el vers com un pinsà.

Jo tenia un gra d'ordi. No sé qui el se menjà.

Petit, menut, el món que mou la coa,
el món-petit, menut- el món, un ratolí.

Ara dic "ara vénc". I ara ja som aquí.
Petit menut, viure és tenir una rosa
que esfullar

-petit, menut-

que esfullar

-menut, petit-.

Una rosa: l'atzar guanyat i el temps perdut.

Petit , menut, petit, menut, petit, menut.

ARA

¶i, no! No em diguez que no
durarà aquesta alegria!

Sol i sol i per a sempre
sol al fons de la memòria!
¶legria viva en mi,
per a sempreviva, viva
com el llumeneret blau
de la rondalla més llunga.

¶i, no! No em diguez que no
durarà aquesta alegria!

DUES CANÇONS LLUNÀTIQUES

A Helena Blanco

1

Pierrot vaga com
una pampaloia.
Arlequí s'enjoia
de goig per tothom.

Bella Colombina
damunt una flor,
flor de lluna, cor
d'àngel o de nina.

I en la fronda espessa
-fat-i-fat de faula-
la tristor del saule
de goig es desfressa.

Marcit i malalt,
el meu cor se'n munta
i es dorm en la punta
del ciprer més alt.

2

Rossingol cantor cantor,
rossingol cantor cantaire,
quatre llunys té l'amor,
ai dolor!,
quatre llunys i un sol aire.

Rossingol trist i tot-sol,
gira sol, que gira sola
per un altre rossingol,
ai!, la teva rossingola.

Però riu, rossingol,
riu, que riu la primavera
i als brancons del cirerer
ja s'encén qualque cirera.

Rossingol cantor cantor,
rossingol cantor de bades,
un amant té el meu amor,
ai amor!,
un amant i quatre amades.

RECERS

Estic tot ple de valls: cintura, espatlles,
aixelles, ple de valls i en elles tu,
agombolada per a sempre.

En elles tu, més jo, desficiós,
trenquí les canyes on la vida canta.

Tot ple de valls, tot ple i en elles tu,
foe viu a flor de pell vers la meua ànima.

LA MARGALIDA

A la tia Magdalena

Na Margalideta
fa bugada
a l'entorn de la prada.

Si està la roba tan neta!

Renta qui renta,
tota contenta,
canta qui canta:
-Dit pellerit,
cama , cama de rupit...-

La rosa s'espanta:
-Si la roba està tan neta!

-...cama, cama d'arengada...-
Bona bugada!
Corr el lleixiu!

I del niu
guaita el rupit i diu:
-Margalideta
que fas bugada,
renta, renta tota la prada...-

-...què en voleu d'aquesta somada?
Set sous i mig...-
I la flaire
del romaní
ja no sap per on partir.

-...renta l'herba, renta el riu,
renta la lluna,
la noninguna,
que sempre bada, que mai riu.-

-Hala, ensella!
-li respon ella-
I a volar per altre vent!
No és per la prada
la bugada
ni per la lluna
ni pel torrent:
¶ ca-mèva hi falta gent!-

I a cau d'orella
la violeta
diu a la rosa vermella:
-Si està la roba tan neta!-

-...què en voleu d'aquesta somada?
Set sous i mig.
Posau-la assussuaquí enmig!-

Si la roba està tan neta!

EL LLORETÓ

D'el lloretó lloretó,
el blat mill i l'escaiola,
dins la gàbia color
de gessamí i corriola.

D'el lloretó lloretí,
la ploma cossiolar, e,
filferrada, broda l'aire,
de clívia i dematí.

B'ce b'ceoi sense cançó,
i el ficus i la donarda,
d'el lloretí lloretó,
se m'empalmèra la tarda.

Se m'esgrèlla el colorí
i el caramell de menta,
la vida muda i contenta
d'el lloretó lloretí.

poemes

CANÇÓ D'AMOR

Una vida et donaré
i tota la mort que em donis
vida l'anomenaré.

Si t'estim és perquè vull,
voluntat assegurada:
estima'm d'una vegada,
passa vida i gira full.

Una vida t'he donat,
i el tros de mort que em sobrava
i que no m'has demanat.

T'estim perquè no en sé més,
i he de viure d'estimar-te:
ara jug aquesta carta;
la resta, trumfos sobrers.

La vida senyera i tu:
per què no em dones més vida
si veus que n'estic dejú?

T'estim, i tot s'ha acabat,
i sempre t'estimaria:
només t'ene una alegria,
i és la d'haver-te estimat.

el dolor de cada dia

ANIVERSARI

Ni poc ni molt ni gens. No m'interessa.
No m'interessa res.
No necessit que em consolzi
ni cal que em venguez amb històries blaves.
Tot és un llarg alè de pit a fora.
I, així, ja buit de tot, no m'interessa res,
cap mentida d'aquestes que em circumden.
No m'interessa res. Res m'interessa.

Demà faré vint-i-set anys.
Demà farà vint-i-set anys que die i die paraules i sent i sent paraules,
vint-i-set anys que bze -o que vull bzurç- gingbra o ron,
a vzurç si a força de sue pue dir la frase enginyosa,
vint-i-set anys que fum -o vull fumar- tabac anglès,
per clourç'm meditant la inutilitat.
Vint-i-set anys farà que adorn de lluentons aquesta cosa grisa que en diuen pensament,
vint-i-set anys que die "ai! ai!", sabent que això no té mai conseqüències,
vint-i-set anys que vull, que cze, que mir per on s'amaguen
una sèrie de coses que no sabria explicar.

Vint-i-set anys. Demà farà vint-i-set anys, que són dies i més dies i horçs,
[i tantçs horçs i minuts, una infinitat de minuts i segons,
i són vint-i-set anys que cada dia i cada hora, minut, segon,
vull començar, començ -em parçix que començ-,
però tot d'una acab i no arrib mai a començar de vzçs.
Vint-i-set anys, demà farà vint-i-set anys que faig, o que no faig, que intent l'amor.

Envant, fill meu! I més envant. Jo dic: "Envant!".
 I enrera. I jo m'empeny, m'empenyen. Sent: "Enrera!".
 I ho sent allà dèdins on tot és ple d'amagatalls,
 ho sent darrera una cortina que es descorre.
 Enrera. Sent: "Enrera",
 i ja no hi ha res a fer.

Ja només són vint-i-set anys tirats a la cuneta,
 vint-i-set anys bessons o vint-i-set formigues,
 una trista taringa que no sé qui condueix,
 una obscura taringa de sons,
 una son llarga, llarga, despietadament monòtona,
 sense un mal somni que hi suri pel record o per la vida,
 no ja sense una flor: sense una espina,
 sense una mort fecunda,
 sense una aurora que arribi a madurar.

Amics vint-i-set anys,
 vint-i-set anys avorrits meus, horts sense fruita,
 nits sense un ull obert, sense un sol peu que avanci.
 Demà farà vint-i-set anys que em diuen "aquí i aquí d'çà",
 que em diuen "ets així", i jo m'ho crec,
 perquè sempre he guaitat,
 perquè només he mirat la bengitura de d'fora,
 sense preocupar-me de si els ulls arrelaven endins,
 solament preparant cossiolts
 per a les paraules fluorescents de l'èlegi.

Un, dos, tres... ¡Ai, pobre de mi que compt vint-i-sèt anys!
Vint-i-sèt xifres mortes, o més: inexistents.
Perquè són vint-i-sèt anys com a vint-i-sèt oncs,
que vénen, que se'n tornen i que tornen venir,
així, i sempre així, envant i enrera, sense possibilitat d'arribada.
Perquè tot és petit, tot esquistat; la mort, una morteta;
la vida, un estar sempre a cent creuers,
temptat i retemptat i atret i rebutjat i donat tot i fuit,
i sense força sempre,
sense coratge i sempre
sense aquella ardidesa que fa traçar línies rectes.

Vint-i-sèt anys, Senyor!
Vint-i-sèt anys a la punta d'un llapis que no escriu,
vint-i-sèt anys tudats,
vint-i-sèt anys al marge del temps, sense conèixer-lo,
sense festejar el temps i trèure-li una rosa,
vint-i-sèt anys perdut o duit d'aquí i d'allà,
malmenat o amoixat per mans i mans externes, fins esmicar-me, fàcil, jo
[que mai he estat de pedra..

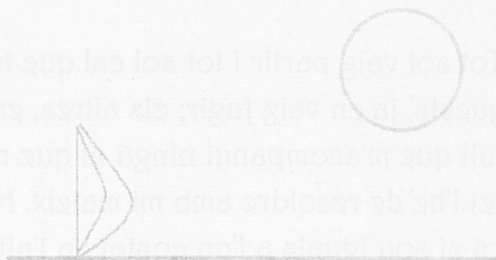
No. No m'interessa res.
Ni poc ni molt ni gens. Res m'interessa.
Però erid, ara erid, ara aixec aquest erit que jo ignorava.
Escoltu-me! Jo sign aquest vint-i-sèt cossiols on no hi arrel·len ni els geranis.
Jo m'acús, jo em confés de buidors i lètgars.
Però erid, erid i vol -oh, erit meu!- amb aquesta paraula
tantes vegades dita, que mai he sabut dir perquè no l'entenia.
Escoltu-me! Jo die, jo, dret sobre els meus vint-i-sèt anys,
erid, cap envant, jo erid encara:
"Vida!"

dos viatges per mar

*Per aquell brot d'espigol que em donares
em perfumes la vida des del trauc.*

BONA NIT A JUNE

Ja que t'en vas, els besos,
amor, ni mig promesos,
ara que tomba el vent sobre la mar,
allà, als teus cels defesos,
en retirar-te a somiar,
deixa'm els ulls emesos
sols que jo pugui entrar.

sonets a eurídice

*Douce, belle, amouruse
et bienfleurante Rose*
Ronsard

Alegria, alegria d'alegries!
Vet ací, amor, que m'ha renovellat
la cançó d'altre temps i, així, m'has dat
hostalatge a les teves rodalies.

Si abans comptava lentament els dies,
hoste del goig, avui m'he descomptat:
anys enllà, fums i tràngols de l'edat,
plenitud, alegria d'alegries!

El món és ben sençer, no té peccat:
s'han encetat les negres llunyanies
i el sol s'emprèn de tot el seu esclat.

Bella, arreu, la florida dels migdies!
Jo hi he collit la rosa i m'ha bastat:
alegria, alegria d'alegries!

Halçine contre halçine
Ronsard

Aquí voldria jo tenir-te, al llit,
on la font de la pena s'esgarria,
angúnia de tot, malenconia
acumulada als angles de la nit.

Aquí voldria jo que el meu profit
de vida maduràs, aquí voldria
reposar per a sempre l'alegria
i ella només, aquí, pit contra pit

i boca contra boca, fecundíssim
el nostre greu contacte i l'abandó
de l'esperit, de sobte menudíssim,

de sobte immens, aquí, quan la llecor
de la vasta esperança ens repartísim:
a tanta destrempança, tant amor.

el fill pròdig

EL FILL PRÒDIG PREN CÀRREC DE LA SEVA CULPA

No. Tot sol vaig partir i tot sol cal que torni.
(D'aquests, ja en vaig fugir; els altres, en fuig ara.)
No vull que m'acompanyi ningú ni que m'esperin.
El plèt l'he de resoldre amb mi mateix. No és culpa
vostra si sou iguals a l'un costat i a l'altre.
El diferent som jo: la culpa és tota meua.
No faré cap retrèt a ningú: ni a tu, pare,
que plorés i t'en reïes de la rceança aquella,
ni a tu, germà conformè, que tens les claus de casa
i tems per la salut de la hisenda.

Jo era

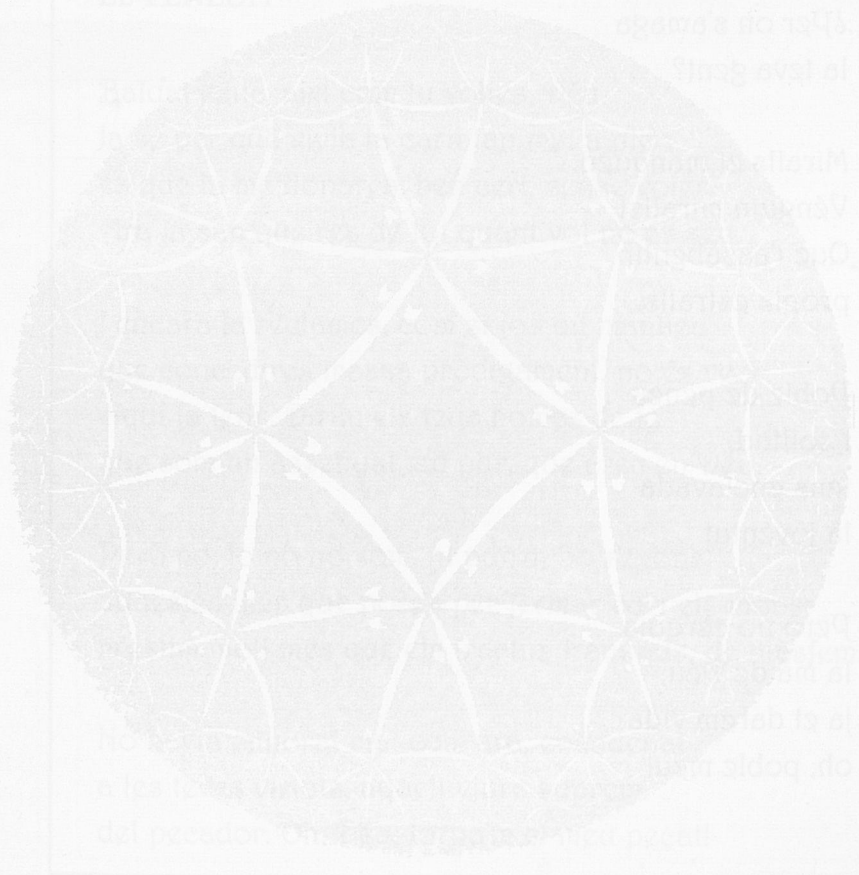
com un cabrit orat, senyor sol del meu somni.
No tenia res més. Però això ho defensava
amb la carn com un gel i l'esperit en punta.
Per comès i turons, feliç, ho veia créixer;
talment un xaragall, del puig més alt rajava;
com un batze alat, amb l'oratge vènia,
vènia i romania, poruc, dins els meus braços.
Qualque vegada us en parlava. No em sentíeu.
Tota la vida, vasta, plena de llums i d'ombres,
bategant de promeses, preguntes que revelen,
allà, dins el seu cor, respostes acabades,
tot l'univers vivent i les coses, tan dòcils,
no era per a vosaltres més que tenir una casa,
el menjar assegurat i el llit en companyia.

EL REBEL

A Joan Miralles

Vaig fugir. Mè n'anava a fer carn el meu somni
i que fos l'acabada resposta de tot dubte.
Però pots ser ténieu raó. Allà hi havia
el món, igual que aquí, la vida pura i sola:
ningú en sabia res, tampoc, i jo hi deixava
martiris de la carn, per aquella ceguesa,
i també bocins d'ànima. En vaig tornar més pobre.

¿Com us podré parlar, si ja no sé què dir-vos,
parcs, germans, amics, oh, feliç gent segura!,
d'això que em du i em torna, temptat fins a l'entranya,
sense prometre més que un infinit silenci?
Deixau-me estar tot sol fins que el silenci brulli.
Si us basta haver viscut amb mi un tros de vida,
amb tot el seu tramut d'amors i malla espessa
que no deixa passar més que la faramalla,
ara no supliqueu a favor meu ni en contra.
Deantau-vos, germans: el plè no és amb vosaltres.

terra negra

CANÇÓ

Sol entre els pobles,
tu, poble meu,
vius sense vida,
vius de manlleu.

Sol entre els pobles,
tot t'ho han negat:
la veu, la ràbia,
fins al combat.

Orelles sordes,
cara de mort.
I tu els contestès
amb un record.

Surt a la plaça,
poble prudent!
¿Per on s'amaga
la teva gent?

Miralls et manquen.
Vénguin miralls!
Que t'assabentin
propis estralls.

Poble de penes
i solitud,
tens enclavada
la joventut.

Però no cerquis
la mà de Déu;
ja et darem vida,
oh, poble meu!

sonets alexandrins

EL REBEL

A Joan Miralles

flèu perdut, entre tots, la norma i el senderi,
i allò que anomenàveu raó ja no té nom;
el seny, com aigua de les mans, no sabeu com,
se us ha escapat, o bé n'heu fet un pur dictari.

¿Com no voleu que s'exempli, com un erit, els meus braços,
creant vus que em responguin, cossos que omplin tant buit,
en aquest món on som per un vostre deseu,
perquè ni de pensar no heu estat mai capaços?

Però ni això és possible, mentre sigueu aquí,
ocupant un espai sense fer-ne la mida.
Parlant-vos, esdevenc el meu propi botxí:

jo, darrera deixalla del vell ordre malmès.
I és que l'heu tan ben fet, aquest món del no res,
que s'hi glaça l'amor i s'hi fa por la vida.

EL PENEDIT

Baldat estic, així com tu voligs, Déu.
Ja sé per què vivia la carn tan mal a pler:
és que la me donares, ben cert, sense voler.
Ara ja sap que res de tot quant vol no és seu.

I encara la reclames, com si fos un manlleu
que concedirés massa pròdigament, no és ver?
Aquí la tens. Diran els teus homes de fe
que som un assenyat, un pur, que crec en Déu.

Però no, jo no ho som, ni pur ni bo segons
aquestes lleis que poses per fermar curt els móns:
m'estim molt més que em tractin, iracunds, de blasfem.

No havia engorat mai com ara, encadenat
a les teves virtuts, aquell viure suprem
del pecador. Oh, Déu, torna'm el meu pecat!